

- سرشناسه: عبدالمحمّدی، حسین، ۱۳۴۲
- عنوان و نام پدیدآور: مستشرقان و پیامبر اعظم ﷺ / حسین عبدالمحمّدی.
- مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۲.
- مشخصات ظاهری: ۳۴۴ص.
- فروست: پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ؛ ۱۷۰.
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۶۵۴-۹
- وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
- یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۳۵ - ۳۴۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- موضوع: محمد ﷺ، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ق. -- نظر خاورشناسان؛ اخلاق؛ فضایل
- رده بندی کتبی: BP ۲۲/۹/ع۲۴۵م ۱۳۹۲
- رده بندی دیوینی: ۲۹۷.۱۱
- شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۰۹۱۲

مستشرقان و پیامبر اعظم ﷺ

دکتر حسین عبدالحمیدی

پڑوشگاه بین المللی المصطفیٰ ﷺ

مستشرقان و پیامبر اعظم ﷺ

مؤلف: دکتر حسین عبدالمحمدی

چاپ اول: ۱۳۹۲ش / ۴۳۴ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: زلال کوثر ● قیمت: ۱۱۳۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

تراکتور فروش
● قم، چهارراه شهدا، خیابان امام خمینی (حجتیه)، پیش کوچه ۱۸، تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۲۹۳۰۵۹
● قم، بلوار محمدان، پلاک ۱۰۱، تلفن: ۰۲۵۱-۷۸۲۹۳۰۵۹
● تهران، خیابان انقلاب، بین خیابان آمل و خیابان ولیعصر، پیش کوچه اسکوی پادی، تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۷۸۹۲۰
● مشهد، خیابان امام رضا، خیابان دانش، بین دانش ۱۵ و ۱۷، تلفن: ۰۵۱-۵۵۲۳۰۵۹

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

WWW.KUTUBKHANA

با سپاس از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید اثر یاری رساندند

- آماده‌سازی: سعید جعفری
- صفحه‌آرایی: محمدباقر شکری
- ناظر فنی: سید مهدی عمادی مجد
- ویراستاری: جواد چناری
- طراحی گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- نمونه‌خوانی: جواد حاج حسینی
- کنترل نهایی: سید مهدی عمادی مجد
- ناظر چاپ: نعمت‌الله یزدانی

سخن ناشر

تحولات اجتماعی و مقتضیات نوپدید دانش‌ها و پدید آمدن دانش‌های نو، نیازهایی را به وجود آورده که پاسخ‌گویی به آنها، ایجاد رشته‌های تحصیلی جدید و تربیت نیروهای متخصص را ضروری می‌نماید. از این رو کتاب‌های آموزشی نیز باید با توجه به این دگرگونی‌ها تألیف شود.

جهانی‌شدن و گسترش سلطه فرهنگی غرب در سایه رسانه‌های فرهنگی و ارتباطی، اقتضا دارد که تمام دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان به این مباحث، با اندیشه‌های بلند و ارزش‌های متعالی آشنا شوند، و این مهم به ایجاد رشته‌های تخصصی و تولید متون جدید و غنی، گسترش دامنه آموزش و تربیت سازمان‌یافته دانشجویان به سرانجام خواهد رسید.

بالندگی مراکز آموزشی، در گرو نظام آموزشی منسجم، قانونمند و پویاست. هم‌چنین بازنگری متن‌ها و شیوه‌های آموزشی و به‌روز کردن آنها موجب حفظ نشاط علمی مراکز آموزشی است.

حوزه‌های علوم دینی به برکت انقلاب شکوهمند اسلامی، سالیانی است که در اندیشه اصلاح ساختار آموزشی و بازنگری متون درسی‌اند.

«جامعة المصطفى ﷺ العالمية» به عنوان بخشی از این مجموعه که رسالت بزرگ تعلیم و تربیت طلاب غیر ایرانی را بر عهده دارد، تألیف متون درسی مناسب آموزشی را سرلوحه تلاش‌های خود قرار داده و تدوین و نشر متون درسی در موضوعات گوناگون علوم دینی، حاصل این تلاش است.

«مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفى ﷺ» با تقدیر و تشکر از مؤلف محترم و تمام عزیزانی که در تولید این اثر، همکاری و همفکری کرده‌اند، آن را به جویندگان فرهنگ و اندیشه ناب اسلامی تقدیم می‌کند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفى ﷺ

www.ketab.ir

مقدمه پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ

حقیقت‌مداری اصیل‌ترین و زیباترین راز هستی و حقیقت‌طلبی ماندگارترین و برترین گرایش آدمی است. داستان پر رمز و راز حقیقت‌جویی بشر، سرشار از هنرنمایی مؤمنان، مجاهدان و عالمانی است که با تمسک و پای‌بندی به حقیقت بی‌منتها، در مصاف بین حق و باطل، سربلندی و شرافت ذاتی حق را نمایان ساخته‌اند و در این میان، چه درخشندگی چشم‌نوازی در اسلام عزیز است که علم را به ذات خود، شرافت‌مند و فخیم دانسته و از باب تا محراب کائنات را سراسر علم و عالم و معلوم می‌نمایاند و در مکتب آن، جز اولو‌العلم و راسخان در مسیر طلب دانش، کسی را توان دست‌یابی به گنجینه‌های حکمت نیست.

علم برخاسته از وجدان پاک و عقل سلیم، در پرتو انوار آسمانی وحی، هم به فرد کمال انسانی، عظمت روحی و رشد معنوی می‌بخشد و فکر، اندیشه و خیال او را به پرواز درمی‌آورد و هم جامعه را سمت و سویی سعادت‌مندانه بخشیده و آن را به جامعه‌ای متمدن و پیشرو متحول می‌کند. بی‌توجهی و یا کوتاه فکری است اگر فرد و جامعه‌ای به دنبال عزت، استقلال، هویت، امنیت، سعادت و

سربلندی مادی و معنوی باشند، اما آن را در صراطی غیر از حقیقت‌طلبی، علم‌اندوزی و حکمت‌مداری الهی طلب نمایند.

انقلاب سراسر نور اسلامی ایران که داعیه جهانی‌سازی کلمه الله و برپایی تمدن جهانی اسلام را داشته و فروپاشی و افول تمدن‌های پوشالی غرب و شرق را به نظاره نشسته است، با اندیشه فقهاتی در اداره حکومت و نظریه مترقی «ولایت فقیه»، طرازی از مسئولیت‌ها و مأموریت‌های حوزه‌های علمیه و روحانیت را عرضه نمود که امید و نشاط را نه تنها در شیعیان و مسلمانان، بلکه در دل تمامی آزادی‌خواهان و حق‌طلبان سراسر جهان زنده ساخت. در این راستا، رهبر فرزانه انقلاب (مدظله) با عزمی مصمم و با تمامی توان، همچون پیر و مراد خود خمینی کبیر، در صحنه حاضر شده و بر خطورت و فوریت حرکت فراگیر و بی‌وقفه همه توان‌مندی‌ها و اسلحه‌ها جهت تحقق جنبش نرم‌افزاری و نهضت تولید علم و تحول در علوم انسانی و نیز یافتن راه‌های میان‌بر و دانش‌فزا در این خصوص، تأکید ورزیده و پیشرفت این مهم را با صبری و رصد می‌کنند.

جامعة المصطفیٰ ﷺ العالمية، نمادی درخشان از این رسالت جهانی و همت بین المللی انقلاب اسلامی است که بار مسئولیت تربیت مجتهدان، عالمان، محققان، متخصصان، مدرسان، مبلغان، مترجمان، مربیان و مدیران پارسا، متعهد و زمان‌شناس را بر دوش داشته و با تبیین، تولید و تعمیق اندیشه دینی و قرآنی و گسترش مبانی و معارف اسلامی، به نشر و ترویج اسلام ناب محمدی ﷺ و معارف بلند و تابناک مکتب اهل بیت علیهم السلام جامه تحقق می‌پوشاند.

پژوهشگاه بین المللی المصطفیٰ ﷺ نیز که مهمترین و گسترده‌ترین مجموعه پژوهشی المصطفیٰ ﷺ است، بومی‌سازی و بازتولید اندیشه دینی معاصر متناسب با نیازها و اقتضائات عرصه بین الملل، تبیین، تولید و تعمیق اندیشه دینی، گشودن

افق‌های جدید فکری و معرفتی در دنیای معاصر، پاسخ‌گویی به مسائل و شبهات فکری و معرفتی مخاطبان و تأمین و تدوین متون و منابع درسی و کمک درسی به ویژه با رویکرد اسلامی‌سازی علوم و پشتیبانی علمی از فعالیت‌های سازمانی المصطفی ﷺ را از جمله مأموریت‌ها و تکالیف خود می‌داند.

اثر علمی پیش روی نیز که به همت مؤلف محترم جناب آقای حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر حسین عبدالمحمّدی عضو هیئت علمی جامعه المصطفی ﷺ العالمیه و برای دوره کارشناسی ارشد رشته تاریخ اسلام تهیه و تدوین شده‌است، درچارچوب همین اهداف و برنامه‌های پژوهشگاه و مبتنی بر نیازسنجی‌های صورت گرفته، تدوین و برای استفاده خوانندگان محترم تقدیم شده‌است. در پایان لازم است ضمن ارج نهادن به تلاش‌های خالصانه مؤلف محترم، از کلیه دست‌اندرکاران محترم آماده‌سازی و انتشار این اثر ارزشمند، به ویژه همکاران محترم مرکز بین‌المللی نشر و ترجمه المصطفی ﷺ و همه عزیزانی که به نحوی در تدوین و انتشار آن نقش داشته‌اند، قدردانی و تشکر نماییم و از خداوند متعال برای ایشان و همه خادمان عرصه تبلیغ و نشر مفاهیم و معارف دینی، آرزوی بهروزی، موفقیت و سعادت نماییم.

پژوهشگاه بین‌المللی المصطفی ﷺ

فهرست

۱۹	مقدمه مؤلف
۲۵	۱. زمینه‌ها
۲۵	الف) پیامبر اعظم
۲۵	ب) مستشرقان
۲۶	۲. اهمیت و ضرورت پژوهش
۲۸	۳. اهداف پژوهش
۲۸	۴. پیشینه تحقیق
۳۳	۲. محدودیت‌های مستشرقان در دست‌یابی به حقایق تاریخ اسلام
۳۳	۱. آشنایی اندک با زبان عربی و منابع اصلی
۳۵	۲. ناآگاهی از فرهنگ اسلام
۳۶	۳. تعصبات دینی
۳۷	۴. رقابت سیاسی بین اسلام و مسیحیت
۳۷	الف) ظهور اسلام پس از تشکیل امپراتوری روم
۳۸	ب) جنگ‌های صلیبی
۴۰	ج) تهدید ترکان
۴۲	۵. نداشتن شیوه صحیح در نقد منابع
۴۴	۶. انگیزه‌های غیر علمی

۷. عدم درک اسلام واقعی ۴۵
۳. اشکالات اساسی در تاریخ‌نگاری مستشرقان ۴۷
- اشکالات شیوه تاریخ‌نگاری در مقاله محمد پیامبر اسلام ۴۸
- الف) برداشت سطحی و بی‌ضابطه از قرآن ۴۸
- ب) عدم رعایت ضوابط تحقیق در تاریخ اسلام ۵۷
- ج) تفسیر مادی برای حقایق معنوی ۶۵
۴. سیر تاریخی مطالعات خاورشناسان درباره پیامبر اعظم ﷺ ۷۱
- درآمد ۷۱
۵. مستشرقان برجسته و صاحب اثر درباره پیامبر اکرم ﷺ ۸۱
- اکلی، سیمون (۱۶۷۱ - ۱۷۲۰) ۸۲
- ساواری، کلوداتی بن (۱۷۵۰ - ۱۷۸۸) ۸۳
- اروینگ، واشینگتن (۱۷۸۳ - ۱۸۸۰) ۸۴
- دیون پورت، جان (۱۷۸۹ - ۱۸۱۷) ۸۴
- بارتلمی سنت هیلر، ژول (۱۸۰۵ - ۱۸۹۵) ۸۵
- اشپرنگر، آلویس (۱۸۱۳ - ۱۸۹۳) ۸۶
- باجر، جورج پرس (۱۸۱۵ - ۱۸۸۸) ۸۶
- دوزی (۱۸۲۰ - ۱۸۸۳) ۸۷
- اسمیت، رچینالد باسورت (۱۸۳۹) ۸۸
- بول، فرانتس پدر ویلیام مایر (۱۸۵۰ - ۱۹۳۲) ۸۹
- بوهل، فرانتس (۱۸۵۰ - ۱۹۳۲) ۹۰
- اسنوک هورگرونی، کریستیان (۱۸۵۷ - ۱۹۳۶) ۹۱
- سنوک هورگرونز، کریستیان (۱۸۵۷ - ۱۹۳۶) ۹۲
- بوان، آنتوان (۱۸۵۹ - ۱۹۳۳) ۹۲
- مارگلیوث (۱۸۵۸ - ۱۹۴۰) ۹۳
- بون، اتونی اشلی (۱۸۵۹ - ۱۹۳۳) ۹۴
- جسترو، موریس (۱۸۶۱ - ۱۹۲۱) ۹۵
- پیرن، آنری (۱۸۶۲ - ۱۹۳۵) ۹۵

۹۶.....	دومومبین (۱۸۶۲ - ۱۹۵۷).....
۹۷.....	دوگوجه (۱۸۳۶ - ۱۹۰۹).....
۹۸.....	چیتیک، ویلیام (۱۸۶۴ - ۱۹۲۲).....
۹۹.....	سترستین، کارل ویلهلم (۱۸۶۶ - ۱۹۵۳).....
۱۰۰.....	زویمر، ساموئل مارینوس (۱۸۶۷ - ۱۹۵۲).....
۱۰۱.....	بروکلمان، کارل (۱۸۶۸ - ۱۹۵۶).....
۱۰۲.....	بارتولد، واسیلی ولادیمیروویچ (۱۸۶۹ - ۱۹۳۰).....
۱۰۳.....	هوروتس (۱۸۷۴ - ۱۹۳۱).....
۱۰۴.....	بل، ریچارد (۱۸۷۶ - ۱۹۵۲).....
۱۰۵.....	ونسینک (۱۸۸۲ - ۱۹۳۹).....
۱۰۶.....	آندرائه، تور (۱۸۸۵ - ۱۹۴۷).....
۱۰۶.....	دلاویدا، جورجیوی (۱۸۸۶ - ۱۹۶۷).....
۱۰۷.....	بادلی، رانلد ویکتور کورتی (۱۸۹۱ -).....
۱۰۷.....	پرتسل (۱۸۹۳ - ۱۹۴۱).....
۱۰۹.....	جفری، آرتور (۱۸۹۳ - ۱۹۵۹).....
۱۱۰.....	گیب (۱۸۹۵ - ۱۹۷۱).....
۱۱۲.....	پایک، ادگار رویستن (۱۸۹۶ - ۱۹۸۰).....
۱۱۲.....	آلتهایم، فرانتس (۱۸۹۸ - ۱۹۷۵).....
۱۱۳.....	بلاشر، رژی (متولد ۱۹۰۰ - معاصر).....
۱۱۳.....	پارت، رودی (۱۹۰۱ - ۱۹۸۳).....
۱۱۵.....	پطرس عالی قدر (۱۰۹۲ - ۱۱۵۶).....
۱۱۶.....	مونتگمری وات انگلیسی (متولد ۱۹۰۹).....
۱۱۷.....	رایش من، یان (۱۹۱۰ - معاصر).....
۱۱۷.....	پتراشک، کارل (۱۹۲۶ - ۱۹۸۷).....
۱۱۸.....	بازورث، کلیفرد ادموند (۱۹۲۵ - ۱۹۹۵).....
۱۱۸.....	بوسکه، ژرژ آنری.....
۱۱۹.....	آرنز، کارل.....
۱۱۹.....	تامسن، ویلیام.....

- کارن آرمسترانگ ۱۱۹
- درمنگهم، امیل (معاصر) ۱۲۰
۶. نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان درباره آیین پیامبر اکرم ﷺ قبل از بعثت ۱۲۱
- مستشرقان و دین پیامبر قبل از بعثت ۱۲۱
- نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان ۱۲۳
۱. اظهار نظر بدون ارائه سند ۱۲۳
۲. عدم دلالت آیات قرآن ۱۲۳
۳. شواهد تاریخی موحد بودن پیامبر (قبل از بعثت) ۱۳۳
- الف) برائت از بت‌ها ۱۳۳
- ب) عبادت خدا قبل از بعثت ۱۳۴
- شریعت پیامبر قبل از بعثت ۱۳۸
۷. بررسی دیدگاه مستشرقان درباره درس ناخواندگی پیامبر اکرم ﷺ ۱۴۱
- سخنان مستشرقان درباره درس ناخواندگی پیامبر ۱۴۲
- نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان ۱۴۵
- الف) تفسیر نادرست واژه «امی» ۱۴۶
- ب) برداشت نادرست از گزارش‌های تاریخی ۱۵۰
- ماجرای قلم و دوات ۱۵۲
- شواهد تاریخی عدم توانایی پیامبر بر خواندن و نوشتن ۱۵۳
- ج) برداشت نادرست از تشابه برخی معارف قرآن با تورات و انجیل ۱۵۴
- د) عدم ملازمه بین بازرگان بودن پیامبر ۱۵۶
- سخنان مستشرقان منصف درباره امی بودن پیامبر ۱۵۶
۸. نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان درباره کیفیت آغاز وحی ۱۶۱
- درآمد ۱۶۱
- دیدگاه مستشرقان درباره کیفیت آغاز وحی ۱۶۱
- اشکالات دیدگاه مستشرقان ۱۶۳
- الف) تناقض آشکار روایات مورد استناد ۱۶۳
- تعارض فاحش؛ نشانه جعل روایات ۱۶۹

۱۶۹	ب) ضعف سند روایات
۱۷۰	ج) اشکالات محتوایی روایات
۱۷۳	کیفیت آغاز وحی
۱۷۴	ریشه سخنان نادرست درباره آغاز وحی
۱۷۹	۹. نقد دیدگاه مستشرقان درباره افسانه غرانیق
۱۸۰	مستشرقان و افسانه غرانیق
۱۸۲	اشکالات مهم داستان غرانیق
۱۸۴	الف) ناسازگاری حکایت با قرآن
۱۸۷	ب) تناقض گزارش‌های داستان
۱۹۰	ج) فقدان سند معتبر
۱۹۱	اندیشمندان مسلمان و افسانه غرانیق
۱۹۲	واکاوی حقیقت
۱۹۵	۱۰. نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان درباره ازدواج‌های پیامبر اکرم (ص)
۱۹۷	تفسیرهای منفی مستشرقان از ازدواج‌های پیامبر
۱۹۹	اشکالات مهم دیدگاه مستشرقان
۱۹۹	الف) تعارض با شخصیت و سیره پیامبر
۲۰۸	ب) تعارض با واقعیت‌های تاریخی
۲۱۴	ج) تعارض با تحلیل‌های عالمانه دیگر مستشرقان
۲۲۳	۱۱. فلسفه ازدواج‌های پیامبر (ص) از منظر تاریخ
۲۲۸	۱. سرپرستی و تکریم زنان بیوه مهاجران و مجاهدان
۲۳۰	۲. جلب حمایت قبایل
۲۳۲	۳. ترمیم رابطه
۲۳۳	۴. پذیرش هدیه
۲۳۳	۵. جلب مشارکت سیاسی
۲۳۴	۶. باطل کردن عقاید جاهلی
۲۳۵	دو ازدواج پرمسئله
۲۳۵	الف) ازدواج با زینب بنت جحش

نقد دیدگاه مستشرقان درباره ازدواج با زینب	۲۳۶
زمان ازدواج زینب با پیامبر	۲۳۶
۱. سند روایات	۲۳۷
۲. متن روایات	۲۳۹
ب) ازدواج با عایشه دختر ابوبکر	۲۴۲
محبوبیت عایشه	۲۴۳
زیبایی عایشه	۲۴۵
۱. چرا همسران پیامبر ﷺ از ازدواج منع شدند؟	۲۴۶
۲. چرا ازدواج با بیش از چهار زن برای پیامبر مجاز بود؟	۲۴۸
۱۲. نقد و بررسی دیدگاه مستشرقان درباره اهداف جنگ‌های پیامبر اعظم ﷺ	۲۵۱
درآمد	۲۵۱
مستشرقان و اهداف جنگ‌های پیامبر	۲۵۱
۱. تأمین زندگی و معیشت مسلمانان	۲۵۲
۲. اشباع روحیه جنگ‌طلبی تازه مسلمانان	۲۵۵
۳. اعمال خشونت بر غیرمسلمانان در گرس اسلام	۲۵۶
۴. انتقام و تسویه حساب با مخالفان	۲۵۷
۵. دفاع از اسلام و مسلمانان	۲۵۸
جمع‌بندی دیدگاه مستشرقان	۲۶۱
اشکال‌های دیدگاه مستشرقان	۲۶۲
الف) ناسازگاری با آیات قرآن کریم	۲۶۲
قرآن و هدف جنگ‌های پیامبر	۲۶۲
دلایل دفاعی بودن جهاد در اسلام	۲۶۵
۱. محدود شدن جذب نیرو و تجهیزات نظامی	۲۶۶
۲. ممنوعیت جنگ با غیرمتجاوزان	۲۶۷
۳. زندگی مسالمت‌آمیز با کفار غیر معاند	۲۶۸
جنگ‌های مشروع از نظر قرآن	۲۷۴
تبیین جهاد ابتدایی	۲۷۹

۲۸۲.....	ب) ناسازگاری دیدگاه مستشرقان با واقعیت‌های تاریخی
۲۸۵.....	۱۳. اهداف و علل جنگ‌های عصر نبوی براساس اسناد تاریخی
۲۸۵.....	غزوات و سرایای دفاعی
۲۸۶.....	غزوات و سرایای تهاجمی
۲۸۸.....	علل حمله مسلمانان به کاروان‌های تجاری
۲۸۸.....	۱. جبران خسارت
۲۸۹.....	۲. تضعیف نظامی قریش
۲۹۰.....	۳. جلوگیری از حملات قریش
۲۹۴.....	غزوات و سرایای پیش‌گیرانه (دفاع در قالب تهاجم)
۲۹۶.....	پاسخ به پیمان‌شکنی و خیانت
۲۹۷.....	غزوه بنی قریظ
۲۹۸.....	غزوه بنی نضیر
۲۹۹.....	غزوه بنی قریظه
۳۰۱.....	غزوه خیبر
۳۰۲.....	غزوه بنی لحيان
۳۰۳.....	جنگ برای دفاع از حقوق انسان‌ها
۳۰۴.....	سرایای غیرنظامی
۳۰۵.....	سریه تاکتیکی
۳۰۸.....	۱۴. بررسی دیدگاه مستشرقان درباره نقش جهاد عصر پیامبر ﷺ در گسترش اسلام
۳۰۹.....	دیدگاه مستشرقان درباره نقش جهاد در گسترش اسلام
۳۱۲.....	اشکالات دیدگاه مستشرقان
۳۱۳.....	الف) ناسازگاری دیدگاه مستشرقان با مبانی نظری اسلام
۳۱۶.....	ب) ناسازگاری دیدگاه مستشرقان با واقعیت‌های تاریخی
۳۱۶.....	چگونگی گسترش اسلام در مکه
۳۱۸.....	چگونگی گسترش اسلام در مدینه
۳۱۹.....	ارسال نامه به امپراتوران
۳۲۲.....	شواهد آزادی عقیده در عصر پیامبر

۱. سخنان پیامبر با رؤسای قبایل..... ۳۲۲
۲. آزادگذاشتن مسیحیان نجران..... ۳۲۳
۳. نامه صلح به منذر بن ساوی..... ۳۲۳
۴. دعوت عامر بن مالک..... ۳۲۴
۵. دعوت قیس بن حطیم..... ۳۲۵
۶. عدم الزام یهودیان به پذیرش اسلام..... ۳۲۵
۷. برخورد پیامبر با قبیله شیبان بن ثعلبه..... ۳۲۶
۸. آزادگذاشتن ابوحرب بن خویلد در پذیرش اسلام..... ۳۲۷
- مستشرقان منصف و عوامل گسترش اسلام..... ۳۲۸
- پاسخ به یک پرسش..... ۳۳۱
- فلسفه جزیه در اسلام..... ۳۳۱
- فهرست منابع..... ۳۳۶
- مجلات..... ۳۴۴

www.ketab.ir